

дърва и др. подобни, се употребяват генератори съ низходяща суха дестилация.

При генераторите съ възходяща суха дестилация, газовете също се образуват въ горната част на огнената зона и отъ тамъ се изтеглятъ къмъ мотора, безъ да минаватъ презъ жаръта. Тъзи генератори се употребяватъ за дървени въглища, коксъ и др. подобни.

Генераторите, които употребяватъ безсмолести горивни материали, работятъ съ една прибавка отъ вода. Водата се явява като много необходима за образуване на газовете въ отдената зона.

Обслужване. Обслужването на газогенераторните мотори, като изключимъ чистенето на генератора и филтри.

Запалването и затоплянето на генератора се извършва чрезъ единъ вентилаторъ, който всмуква въздухъ отъ генератора и следъ 5 до 10 минути мотора може да бъде запаленъ. Смъсителния венитъ може да направи, че отъ началото мотора да работи съ точно гориво. Тогава, мотора се запалва както обикновенъ карбураторенъ моторъ, а отъ създаденото всмуквателно действие на мотора се всмуква въздухъ презъ генератора и следъ късо време може да се премине къмъ получения отъ генератора газъ.

При газогенераторните мотори съ необходими повече пръжи по подържане, отъ колкото при карбураторните. Обслужващия персоналъ тръбва да има специални познания и да работи съ по-голямо внимание. Тъзи мотори съ съ по-голяма тежест и размъръ, обаче при тъхъ се явяватъ голъмъ икономии въ стойността на горивния материалъ. Отъ голъмо значение е, че за тъзи моторни коли се употребяватъ мъстни горивни материали.

Преимущества Най-голъмътъ преимущества съ, че и недостатъци, търдите горива могатъ лесно и безопасно да се съхраняватъ, доставянето имъ е лесно, като необходимите и скъпи резерви не съ тукъ нуждни. Стопански погледнато, газогенераторните мотори ни предлагатъ преимущества. Горивото за тъхъ е много по-евтино отъ бензина, а също и отъ газола. Така напр., една 5-тонна кола съ генераторъ за 100 км. изразходва

около 100 кг. дърва (букови) или 50 кг. дървени въглища или 50 кг. антрацитъ. Поради малката цена на горивния материалъ се постига и малка стойност за изминания километражъ.

Газогенераторните мотори, по познати причини, не могатъ да се употребяватъ като коли за бойни действия, обаче, тъй съмъ много добри за снабдяването къмъ фронта, а също така и за служба във вътрешността.

Газогенераторите могатъ да използватъ всъкакви видове дърва, стига последните да бъдатъ достатъчно сухи и раздробени на парчета (съ голъмина на юмрукъ). За предпочитане е употребата на буково дърво (съ около 12 % влажност).

2. Мотори съ газъ въ бутилки.

Предвижващъ — Такива мотори се задвижватъ съ газъ, бутиловъ газъ, който бива събиранъ подъ напъгане въ специални бутилки.

Газътъ събранъ въ бутилки е съ голъма топлинна стойност и качествата му се приближаватъ къмъ тъзи на бензина или бензола. Тъзи газове при изстуденъ моторъ, даватъ сигурна работа бързо се запалватъ и мощността имъ е добра.

Газътъ се носи въ стоманени бутилки. Употребяватъ се вътчени газове, като бутанъ, пропанъ, етеръ и смъсъ отъ последните: рургазолъ, даурагъ — течень газъ, а също се употребяватъ и permanentни газове, като свътиленъ газъ и др. Вътчениятъ газове, като бутанъ, пропанъ и рургазолъ, се носятъ състреми до 20 кгр./см.² а permanentниятъ газове: метанъ и свътиленъ газъ на около 200 кгр./см.². За лошо качество се смята явяване на голъмо мъртво тегло на бутилките. Приспособленията за работа съ бутиловъ газъ се състоятъ отъ газови бутили съ вентилитъ, регулаторъ на напъгането съ предзагревателъ и съ смъсителенъ вентили.

Регулаторъ на Регулаторътъ на напъгането служи напъгането и за да може газътъ да достигне до смъсителенъ вентилъ. при намаляване на напъгането на смъсъта, се получава едно намаление на температурата, то тя се изравнява въз загревателя. Чрезъ това предвари-